

Si ifra!

Varlsingsrutiner for Landsforeningen for barnevernsbarn

LFB

Landsforeningen
for barnevernsbarn

Si ifra i LFB

I LFB ønsker vi en åpen og trygg kultur der alle kan si ifra dersom noe føles galt, ubehagelig eller vanskelig – enten det gjelder deg selv eller noen andre. Ingen sak er for liten til å tas på alvor.

Når vi gir tilbakemeldinger til hverandre - enten det handler om noe vi ikke likte, et forslag til hvordan noe kan gjøres bedre, eller noe vi opplever at ikke fungerer – gir vi hverandre en mulighet til å endre det.

Ofte kan en samtale oppklare en misforståelse, og vi kan lære noe til neste gang. På den måten bygger vi et fellesskap hvor det er trygt å si ifra, og hvor vi sammen kan skape et bedre og mer inkluderende LFB for alle.

Andre ganger kan situasjonen være mer alvorlig, og det holder ikke å bare ta en prat. Da trengs det en mer formell oppfølging. Varsling er derfor en viktig del av vår trygghetskultur.

Dersom du opplever eller blir kjent med hendelser som er alvorlige, eller dersom du har prøvd å si ifra uten å bli hørt, oppfordrer vi deg til å bruke våre varslingsrutiner. Det er alltid bedre å si ifra én gang for mye enn én gang for lite.

Introduksjon til varslingsrutiner

Hvordan varsler jeg?

Du kan varsle trygt gjennom portalen **Mitt Varsel**. Her kan du varsle på vegne av deg selv eller andre, med navn og anonymt.

Hvis du ikke ønsker at generalsekretær skal motta varselet, kan du kontakte andre i organisasjonen du har tillit til. Kontaktinformasjonen til ansatte, og styret, finner du på våre nettsider.

Hvorfor har vi retningslinjer for å håndtere varsler?

Retningslinjene finnes for at LFB skal være en trygg organisasjon for alle. De viser hvordan vi håndterer varsler og annen informasjon som kommer inn, og sikrer at både den som sier ifra og de som blir berørt, blir ivaretatt på en god måte.

Vår varslingsportal "Mitt Varsel"

LFB bruker den digitale portalen Mitt Varsel, utviklet av Digitaliq. Portalen gir en trygg og sikker måte å behandle sensitiv informasjon på, og er et sted der medlemmer og andre kan sende inn varsler. I Mitt Varsel kan du velge om du vil varsle med navn eller anonymt. Generalsekretæren er administrator og mottar varselet først, så kobles varslingsutvalget på som saksbehandlere.

Gjennom portalen kan både varsler, utsatt og saksbehandlere kommunisere digitalt, dele dokumentasjon og lagre referater – uansett om varsleren er anonym eller ikke.

Om å varsle anonymt

Varsler kan velge å sende inn sitt varsel anonymt uten navn. LFB vil da ikke ha mulighet til å kontakte varsler utenfor plattformen. Varsler får innlogging til portalen (brukernavn og passord) og kan kommunisere trygt med saksbehandlerne uten å oppgi navn. Varsler har ansvar for å husk å logge inn jevnlig for å følge opp saken.

Det er likevel viktig at varsler er klar over at det er utfordrende å undersøke anonyme varslingsaker. Om varsler velger å være anonym kan det bety at LFB ikke har mulighet til å gå videre med saken. Varsler kan spørre de som håndterer varselet ditt om dette etter at varselet er sendt inn.

Begreper som brukes i retningslinjene

Varsler er den som gir informasjon til LFB om at noe galt har skjedd.

Utsatt er den som er utsatt for en krenkelse eller annen uønsket hendelse.

Omvarslede er den som varselet retter seg mot.

Vitner er personer som har sett eller hørt noe relevant i saken. Vitner skal møtes med respekt og får samme rett til konfidensialitet som de øvrige partene.

Støtteperson er en person valgt av enten utsatt eller omvarslede, som kan delta i møter og være bindeledd mot saksbehandler.

Noen begreper kan være vanskelige å forstå. Derfor har vi laget korte definisjoner:

Trakassering betyr at noen opptrer krenkende, nedverdiggende eller skremmende på en måte som går utover en annens verdighet.

Seksuell trakassering er uønsket seksuell oppmerksomhet som oppleves som krenkende, plagsom eller ubehagelig. Vi har laget en egen liste med flere begreper og forklaringer. Denne finner du på vår nettside, under siden «Si ifra i LFB».

Seksuelle overgrep betyr å gjøre noe seksuelt med eller mot noen uten samtykke, eller å tvinge eller lure noen til å gjøre noe seksuelt. Det kan også være handlinger eller ytringer fra en person som har mer makt eller erfaring enn den andre, slik at den utsatte ikke klarer å si nei eller komme seg unna. Hvis en voksen gjør noe seksuelt med eller mot et barn under 16 år, er det alltid et overgrep. Det samme gjelder å ta, dele eller lagre seksuelle bilder, videoer eller lyd av barn under 18 år.

Diskriminering betyr å behandle noen dårligere enn andre uten saklig grunn. Det handler ofte om forskjellsbehandling på grunn av kjønn, identitet, legning, religion, etnisk bakgrunn, hudfarge, nasjonalitet, kultur eller funksjonsnedsettelse.

Varslingsutvalget i LFB

Varslingsutvalget i LFB består i dag av:

- Generalsekretær - **Morten Norvang**
morten@barnevernsbarna.no
- Medlemskoordinator - **Julia Reksten**
julia@barnevernsbarna.no

Denne løsningen er en midlertidig ordning frem til organisasjonen har tatt stilling til hvordan utvalget skal utvides og bemannes på sikt. Styret ønsker å involvere medlemmene i denne diskusjonen, og det er allerede en intensjon om at utvalget bør bestå av minst fire personer for å sikre bredde i kompetanse og uavhengighet.

Dersom et varsel gjelder en av representantene i utvalget, regnes vedkommende som inhabil.

Utvalgsmedlemmer kan også selv erklære seg inhabile dersom de har en nær relasjon til en part, eller av andre grunner ikke kan behandle saken på en uavhengig måte.

I slike tilfeller vurderer utvalget om de gjenværende medlemmene kan behandle saken alene, eller om det må settes ned et ekstraordinært utvalg.

Dersom dette ikke er tilstrekkelig, kan utvalget suppleres med medlemmer fra kontrollkomiteen. Utvalget har også anledning til å innhente ekstern bistand dersom saken krever spesiell kompetanse.

Dersom varsler ikke ønsker at en bestemt person i utvalget skal få saken, kan det gis beskjed om når man varsler i portalen.

Varslingsrutiner i LFB

LFB jobber aktivt for at seksuell trakassering, grenseoverskridelser, vold og overgrep ikke skal skje i vår organisasjon.

Samtidig vet vi at slike situasjoner kan oppstå. Derfor legger vi stor vekt på å bevisstgjøre medlemmer, tillitsvalgte og ansatte, og på å forebygge gjennom tydelige rutiner og trygghetsarbeid.

Det øverste ansvaret for at LFB er en trygg organisasjon ligger hos ledelsen. Selv om ledelsen ikke kan se alt som skjer, har de alltid plikt til å undersøke og ansvar for å handle når de får vite at noe galt har skjedd – eller kan komme til å skje.

Hvem gjelder varslingsrutinene for, og når gjelder de?

Retningslinjene gjelder for alle medlemmer, tillitsvalgte og ansatte i LFB på våre aktiviteter og arrangementer. Vi kan også behandle varsler om hendelser som skjer utenfor LFB, dersom de involverer medlemmer og kan ha betydning for deres deltakelse hos oss. for tillitsvalgte og ansatte gjelder retningslinjene både i og utenfor LFB, dersom hendelsene kan få konsekvenser for deres arbeid eller rolle i organisasjonen.

Dersom noen bryter LFB sine etiske retningslinjer, skal dette sies ifra om. Eksempler på brudd kan være:

- Seksuell trakassering eller overgrep
- Underslag eller tyveri
- Utnyttelse av maktrelasjon
- Mobbing, utfrysning, diskriminering eller trakassering
- Rusbruk eller andre brudd på våre regler på arrangementer
- Annet som bryter med vedtektene våre

LFB ønsker at du heller tar kontakt én gang for mye enn én gang for lite. Selv om en situasjon ikke direkte bryter med våre etiske retningslinjer, kan varslingsutvalget eller ledelsen hjelpe med samtaler, tilrettelegging eller tiltak for å forbedre kulturen i organisasjonen.

Hva skjer når et varsel sendes inn?

Generalsekretæren er administrator i Mitt Varsel. Når et varsel kommer inn, får generalsekretæren det først og innkaller varslingsutvalget til et fordelingsmøte. Dersom det trengs mer opplysninger, tar de kontakt med varsler for å sikre at saken kan behandles riktig og at de involverte blir ivaretatt.

Dersom det finnes en utsatt part, skal denne tilbys hjelp til relevante akutttilbud, som legevakt, krisepsykolog eller overgrepsmottak. Etter fordelingsmøtet fordeler generalsekretæren saken til en saksbehandler i varslingsutvalget. Mistillits- og disiplinærsaker sendes videre til styret, som behandler disse i henhold til vedtektene kapittel 4. Saker som gjelder styremedlemmer, eller der habilitet gjør at verken utvalg eller styret kan behandle saken, sendes til kontrollkomiteen.

Partene kan også be om å få saken overført til kontrollkomiteen dersom det er stor sannsynlighet for at personkonflikter vil stå i veien for en rettfærdig behandling, jf. §4.3.

Hvis noen har varslet på vegne av andre, får både varsler og den utsatte mulighet til en samtale med utvalget. Alle kan ha med en støtteperson. Etter samtalen får de et kort referat som de kan godkjenne, slik at det er enighet om hva som ble sagt.

Varslingsutvalget skal innhente tilstrekkelig informasjon for å belyse saken, på en måte som ivaretar både den utsatte og andre involverte. Før de kontakter den omvarslede, vurderer de om det trengs mer dokumentasjon eller opplysninger fra vitner.

Når den omvarslede blir kontaktet, får vedkommende beskjed om at det har kommet inn et varsel, rett til å ha med støtteperson, og en egen kontaktperson i utvalget. Varslingsutvalget har plikt til å ivareta også den omvarslede på en god måte gjennom hele prosessen.

Saksbehandlings frister

For å sikre en ryddig og forutsigbar prosess har LFB satt følgende frister:

- **Fordelingsmøte:** innen 3 virkedager etter at varselet er mottatt.
- **Bekreftelse til varsler:** innen 7 virkedager får du beskjed om at varselet er registrert.
- **Kartlegging:** varslingsutvalget innhenter informasjon fra varsler, utsatt, omvarslede og eventuelle vitner. Utsatte tilbys hjelp til å ta kontakt med akuttjenester som legevakt, krisepsykolog eller overgrepsmottak ved behov.

-

Behandling:

- Saker av lav til middels alvorlighetsgrad behandles av varslingsutvalget, som kan sette inn mindre tiltak.
- Mistillits- og disiplinærsaker behandles av styret eller kontrollkomiteen.
- **Vedtak:** normalt innen 30 virkedager. Dersom saken er kompleks og tar lengre tid, skal alle parter informeres om ny tidsplan.
- **Oppsummering:** innen 7 virkedager etter vedtaket får både varsler og omvarslede en skriftlig oppsummering og kopi av vedtaket.

Mulige reaksjoner og sanksjoner

Reaksjoner kan variere etter sakens alvorlighetsgrad. og på hvilket nivå varselet behandles og vedtas.

Varslingsutvalget

Varslingsutvalget kan kun sette inn mindre tiltak som for eksempel:

- Oppklarende samtaler
- Påminnelse om retningslinjer
- Muntlig advarsel
- Tilby mekling mellom medlemmer
- Midlertidige begrensninger (f.eks. på aktiviteter)

Alle formelle disiplinærsaker og reaksjoner etter vedtektene §4.2 skal behandles og vedtas av styret eller kontrollkomiteen.

Styret og Kontrollkomiteen

I tråd med vedtektene [kap. 4](#), kan styret eller kontrollkomiteen vedta tiltak som:

1. Skriftlig Advarsel
2. Vedtak om kritikk
3. Vedtak om sterk kritikk
4. Midlertidig suspensjon fra tillitsverv
5. Midlertidig tap av rettigheter, herunder rett om delegat status på landsmøtet
6. Midlertidig eksklusjon
7. Permanent tap av rettigheter, herunder retten til å bli vurdert og stille til tillitsverv og roller
8. Permanent eksklusjon.

Der hvor reaksjonen er midlertidig må vedtaket tydeliggjøre hvor lenge reaksjonen skal vare.

Vurdering av reaksjoner og sanksjoner

Ved vurdering av sanksjoner tas det hensyn til sakens:

- Alvorlighetsgrad
- Varighet og mønster i handlingene,
- Opplevelsen til den utsatte,
- Relasjonen mellom de involverte
- Konsekvenser for de berørte
- Sannsynlighet for gjentakelse og eventuelle tidligere varsler mot samme person.

Partenes rettigheter i varslingsaker

Alle parter i en varslingssak har rett til å bli hørt og legge frem sin versjon. Partene har rett til å ha med seg en støtteperson i møter, og de har rett til innsyn i dokumenter som gjelder dem, med mindre tungtveiende hensyn – for eksempel hensynet til varslerens sikkerhet – tilsier noe annet. Den som varsler i god tro, er beskyttet mot gjengjeldelse.

Ankemuligheter

Vedtak i mistillit og disiplinære saker kan ankes til det første ordinære landsmøtet, som avgjør saken med simpelt flertall, jf. vedtektene §4.4.

Politianmeldelse

Noen saker er så alvorlige at LFB må politianmelde, uavhengig av hva de involverte selv ønsker. Varslingsutvalget kan beslutte politianmeldelse dersom det er grunnlag for å tro at et lovbrudd har skjedd.

Den omvarslede skal ikke kontaktes før en eventuell anmeldelse er levert. LFBs interne behandling settes på pause til politiets etterforskning er avsluttet.

Varslingsutvalget eller styret kan vedta midlertidig suspensjon av den omvarslede i påvente av utfallet. Dersom politiet henlegger saken, skal LFB behandle den ferdig internt.

Taushetsplikt og avvergeplikt

For å beskytte de berørte, er det viktig å begrense hvor mange som får informasjon. Som hovedregel skal informasjon bare deles med de saken angår.

De berørte i saken skal også orienteres om at de har taushetsplikt. Informasjonen som blir tilgjengeliggjort i en varslings sak skal ikke deles med andre enn den de involverte har som støtteperson.

Alle medlemmer, tillitsvalgte og ansatte har avvergeplikt. Det innebærer at man skal etter beste evne bidra til å avverge vold og overgrep, hvis man vet at det er fare for at det kan skje igjen.

En kan ikke love å holde noe hemmelig og en må si ifra ved mistanke om eller informasjon om en uønsket situasjon. Du kan lese mer om pliktene på www.trygg.lnu.no.

Håndtering av informasjon og dokumentasjon

Alle opplysninger om varselet vil bli behandlet og lagret på plattformen Mitt Varsel. Plattformen er utviklet etter og følger gjeldende GDPR-regler.

Alle varsler og oppfølgingssamtaler vil bli referatført og lagret i LFB sitt arkiv. Eventuell dokumentasjon vil bli lagt til som vedlegg. Innstillingen fra behandlingen i varslingsutvalget, styret eller kontrollkomitten må også legges til som informasjon i saken.

Vedtaket i saken burde inneholde varslingsutvalgets konklusjon og foreslåtte reaksjoner. Saken skal også inneholde en tidslinje over prosessen. Tidslinjen bør inneholde dato for når varselet ble mottatt og hva som ble gjort for følge det opp, dato for alle møter i gruppa som behandlet varselet og hva som ble bestemt i møtene, og datoer for alle samtaler som ble gjennomført.

Den bør også inneholde logg/referat over all kommunikasjon med partene, både skriftlig og muntlig. Tidslinjen bør klart vise når noe skjedde, hvem som gjorde det og hvilke beslutninger som ble fattet. Under saksbehandlingsprosessen vil det være mulig for varsler og andre involverte å sende inn mer informasjon om saken på Mitt Varsel.

Informasjonen vil bli lagret digitalt i henhold til gjeldende GDPR-regler. Informasjonen blir lagret i minimum 3 år og maksimalt 10 år, avhengig av sakens alvorlighetsgrad. I enkelte saker er LFB oppfordret til å beholde informasjonen utover de 10 årene. I de tilfellene vil de involverte få beskjed om dette.

Rutiner for mottak av varsler

Rutine for mottak av mistanker, meldinger, anklager og betroelser og videre varsling, for ansatte, tillitsvalgte eller frivillige i LFB.

Som ansatt, tillitsvalgt eller frivillig i LFB kan du oppleve å motta betroelser om brudd på våre retningslinjer fra medlemmer i organisasjonen.

Blir du fortalt om brudd som innebærer underslag, seksuell trakassering, overgrep, diskriminering, ukultur blant medlemmer eller vold, er det ditt ansvar å ta imot på en rolig og trygg måte, for så å varsle videre.

Det er ikke ditt ansvar å «etterforske» eller vurdere innholdet i det du blir fortalt. Alle slike saker skal tas videre. Er du usikker på om saken er alvorlig nok, melder du ifra om den til varslingsutvalget eller Generalsekretær og lar hen gjøre vurderingen.

Dersom du mottar en betroelse som du mener bør varsles om skal du:

1. Finne et skjermet sted å ta samtalen. Finn helst et sted dere ikke er helt alene, men for eksempel kan sees, men ikke overhøres av andre.
2. Ikke lov å holde noe hemmelig. Forklar at du selvfølgelig ikke skal spre det videre til uvedkommende, men at du må ta saken videre i LFB og dersom du blir fortalt om noe svært farlig og/eller ulovlig kan vi ha plikt til å varsle noen som kan hjelpe (barnevern, kontaktperson, foresatte og/eller politi). Om noe sies videre vil vi i LFB fortelle det til utsatte på forhånd og lytte til hvordan hen ønsker at det fortelles.
3. Lytt til det som blir fortalt, opptre trygt og rolig. Bekreft det vedkommende forteller deg og ikke still ledende spørsmål. Vis at du anerkjenner det som fortelles. Ta deg god tid til samtalen.
4. Ta notater underveis om det er naturlig. Så raskt som mulig etter samtalen skriver du en oppsummering. Det er lett å glemme detaljer.
5. Sikre situasjonen for den som er utsatt og sørg for nødvendig akutt støtte og/eller helsehjelp. Du har ansvar for sikkerheten, til andre overtar.
6. Meld ifra om saken enten direkte til Generalsekretær eller gjennom Mitt Varsel portal.

LFB

Landsforeningen
for barnevernsbarn